

SABAHATTİN ERGİ *Emekli Albay* Bir Kişilik

Profesör Dr. Bayan Sara Akdik'i yitireli neredeyse yıl oluyor. 6 kasım 1982 günü aramızdan ayrılmasıyla bilim dünyamız çok kıymetli bir üyesini, Türk kadınlığı en değerli bir örneğini ve sanat ortamımız çok vefalı dostlarından birisini yitirmişti. Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü'nün öğretim üyesi ve daha sonra İstanbul Üniversitesi'nde Botanik ve Genetik Kürsüsü Başkanı olarak yaptığı hizmetler ve biyoloji bilimine katkıları nedeniyle kendisinden yıllarca feyz almış meslek arkadaşlarının gerekli vefa borçlarını ödemek üzere hocalarının bilimsel uğraşlarını ve mesleğine hizmetlerini dile getirecek yazılarını aylardır bekledikten sonra bu konuda devam eden sessizlik nedeniyle bu işi kendi bilgilerim içinde kalarak üstlenmeyi bir görev saydım. Yakından tanıdığım bu aziz varlığın sosyal yönden bazı örnek nitelikleriyle Türk resim sanatına yaptığı dolaylı ve daima perde arkasında kalan hizmetlerini belirtmeye çalışacağım.

Prof. Sara Akdik, ufak tefek bir fizik yapıya sahip olduğu halde kendisi tanıyanlarda heybetli bir insanla karşılaşmış olmanın etkisini yaratması çok ender insanda görülen büyük kişiliğinden ileri geliyordu.

Bütün hayatı boyunca yol göstericiliğinden geri kalmayan bu nirengi insan, kuyumcu sabrıyla kendini bir elmas gibi yontarak parlak kişiliğini daima geliştirmekten geri kalmamış ve çevresindeki insanları yetiştirirken öğütten çok kendi varlığını ortaya koymayı yeğlemiştir. Kimi niteliklerini şöyle sıralayabiliriz.

Çok geniş kapsamlı bir sorumluluk duygusu ki, bu duygu onu kendisini en iyi şekilde yetiştirmeye yönelttiği gibi aile bireylerine ve eşine yaklaşımında da ortaya çıkmaktadır. Ayrıca öğretim ve eğitim hayatında bu duyguya en üst düzeyde sadık kaldığı bilinen bir gerçektir. Öylesine ki okul hayatının dışındaki bütün zamanlarında onun çevresindeki insanlara bir şeyler öğretmeye çalıştığını görürdünüz. Türk vatandaşı ve dünya insanı olarak çağdaş ölçüler içinde şairin "Hak bellediğin bir yola yalnız gideceksin" mısraına inanmışlığın simgesi gibi idi.

Yakınlarınca bilinen hayvan sevgisi yanında insan sevgisini daima eserleriyle kanıtlamıştır. Hayatında kendi çocuğu olmayan bu aziz insanın, şimdi toplumda hepsi saygın birer kişi olan pek çok insanın çok ufak yaşta ele alınarak bakılmasında, yetiştirilmesinde, eğitim ve öğretimleri ile değerli birer meslek sahibi olmalarında ne derecede emeği bulunduğu, onların hayata atılmasından sonra da karşılaştıkları güçlükleri yenmede Sara Hanımın desteğinden nasıl yararlandıkları, ayrıca bu insanların çocuklarına dahi sahip çıkmakta gösterdiği hudutsuz ilgi ve fedakârlıklar, hatıra getirildiğinde, çevresinden eksik olmayan minnettar bakışların manası daha iyi anlaşılabilir. Son yıllarında, en yaşlı günlerinde bile yakın çevresine girmiş bir küçük çocuğu benimseyip bağrına basmada gösterdiği yakın ilgi ve çocuğun mensup olduğu ailenin kaderine yön verme ve geleceklerini güvence altına almakta gösterdiği çaba unutulmaz.

Sevgi, saygı, kadirbilirlik, vefakârlık, yardımseverlik ve fedakârlık kişiliğini süsleyen takılar olarak manevi varlığında parıltılı akisleriyle daima yaşayacaktır.

Şeref Akdik'in atelyesinde geçirdiğimiz unutulmaz saatler nedeniyle bizi adeta bir rüya ikliminde yaşatmış olan Akdiklerin evlerine her fırsat bulup gittiğimizde Sara Hanım'ı bulamadığımız zamanlar kendisinin pek çok rahatsızlıkları bulunmasına karşın çoğu kere hasta dostlarının yardımına gitmiş olduğu için evde bulunmadığını öğrenirdik.

Ressam Şeref Akdik'in ölümünden sonra yayınladığım bir yazıda eşinin sanatına katkısı bakımından Sara Hanımla ilgili şöyle bir bölüm bulunmaktadır: "Şeref Akdik'in sanat yaşantısında ikinci etken Türklüğün sosyal ve bilim dünyasında en ileri çizgide bulunan bir kadını, eşi Sayın Prof. Sara Akdik olmuştur. İlimi kariyeri yanında sanatla da çok yakın ilişkisi bulunan bu değerli hayat arkadaşı Şeref Akdik'e eserlerini kritik etmede en yetkili bir destek olabildiği kadar müşterek yaşantıları süresinde ressamın sanatında başarısını aksatabilecek bütün günlük etki ve dalgalanmalarda kendi varlığını siper ederek her zaman sanatçı eşi için bir koruyucu melek olmuştur. Onun ölümünden sonra da eserlerini hiçbir suretle paraya çevirmeyi düşünmemesi ve onları karşılık beklemeden müzelere kazandırmak için gösterdiği idealist çabalarla ressam için hazırlanan kitap ve tablolarının baskılarının gelirlerini Eğitim Vakfı Şeref Akdik Bursu yararına bırakması, bunların bütün giderlerine çeşitli fedakârlıklarla ve severek şahsen katlanması gibi davranışları Şeref Akdik'in yaşadığı günlerde hayat düzeni ve moral ortam bakımından kendisine ne çapta destek olabilmış bir eşi bulunduğunu göstermektedir."

Şeref Akdik'in ölümünden sonra, o aziz insan, sahneden çekilmiş ressamı bütün canlılığı ile yaşatmayı hayatının son ve tek ideali haline getirmişti. Bu, on yılı aşan zaman içinde Sara Akdik'in girişimleri Sanat tarihimizin çok ilginç ve kişiliğine özel bir sayfası olarak kalacaktır.

Onun için nice sergiler düzenlendi. Bu sergilerden ilki Şeref Akdik'in yaşamının çeşitli dönemlerine ait birçok değerli eserlerinin bulunduğu ve sanatçının hayatında açtığı bütün sergilerden daha kapsamlı olarak retrospektif düzende Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisi'nde açılmış sergisiydi.

Bu idealist eş Ankara'da açtığı retrospektif sergiden sonra burada teşhir edilen çok değerli tabloların büyük kısmını İzmir Resim ve Heykël Müzesi'nde Şeref Akdik adını taşıyacak bir salonda daimi teşhirde bulunması kaydıyla karşılıksız olarak devlete armağan ediyor. Türkiye'de bir sanatçı eşi tarafından ilk defa yapılmış bu çapta bir bağışın dahi onun değerli adının sanat tarihimize geçmesi için yeterli olacağı kanısındayız. Sara Akdik'in eşinin arkasından geçirdiği yıllar içinde ileri yaşında çektiği pek çok hastalığa rağmen Şeref Akdik için verdiği hizmetler bunlarla da kalmamıştır.

O Türkiye'de hiçbir sanatçının arkasından yapılmamış çapta (Şeref Akdik hayatı, sanatı ve eserleri) başlıklı bir kitap yayınlayarak, ressamın çok geniş kitlelere ve gelecek kuşakların sanat severlerine bütün değerleriyle tanıtılmasında eşine karşı hayatındaki en büyük hizmetini yapmıştır.

